

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 7Co/128/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3119210976
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 01. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Kotrčová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2022:3119210976.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Kotrčovej a členov senátu Mgr. Márie Kašíkovej a Mgr. Františka Dulačku, v právnej veci žalobcu: X. O., nar. XX. XX. XXXX, bytom Z. XXX, J., t. č. vo výkone trestu odňatia slobody v Ústave Ilava, právne zastúpený: JUDr. Roman Mada, advokát so sídlom F. XX, K. P., proti žalovanej: U. F. nar. XX. XX. XXXX, bytom Z. XXX, J., právne zastúpená: JUDr. Róbert Fatura, LL.M., advokát so sídlom D. XX/XX, V. O., o určenie vlastníckeho práva, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Čadca, č.k. 11C/13/2020-144 zo dňa 26. mája 2021, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e**.

Žalovanej vo vzťahu k žalobcovi **p r i z n á v a** nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom prvoinštančný súd vo výroku I. žalobu zamietol, vo výroku II. žalovanému priznal vo vzťahu k žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. V predmetnej veci žalobca sa domáhal určenia vlastníckeho práva vo vzťahu k označeným nehnuteľnostiam, zapísaným na LV č. XXXX Okresného úradu Čadca, katastrálny odbor, v zmysle ktorého nehnuteľnosti v rozsahu 1/1 patria žalovanej. Žalobca sa domáhal určenia vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam spätným prevodom tvrdiac, že bola dohoda medzi žalovanou a žalobcom o ich prevode. Súd skúmal, či v danom prípade podaná žaloba je vhodným nástrojom na poskytnutie ochrany žalobcovi, taktiež existenciu naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení. Uzavrel, že žalobca neuviedol podstatné a rozhodujúce skutkové tvrdenia, týkajúce sa sporu, ktoré by mali za následok preukázanie jeho naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení. Žalobca svoj nárok opiera o existenciu ústnej dohody so žalovanou v tom smere, že žalovaná prevedie po rekonštrukcii rodinného domu tento na žalobcu späť. Ozrejmil, že pokiaľ mal žalobca na mysli skutočnosť, že žalovaná sa zaviazala previesť na neho vlastnícke právo k nehnuteľnostiam, ktorých vlastníčkou je ona na základe určitého právneho úkonu v zmysle § 50a OZ, je zrejmé, že mal na mysli zmluvu o budúcej zmluve, ktorú však účastníci musia uzatvoriť písomne, musia sa dohodnúť v nej o podstatných náležitostiach novej zmluvy a dohodnutej dobe jej uzatvorenia. Zmluva o budúcej zmluve je právny úkon, ktorý musí byť z hľadiska prejavu vôle určitým, musí obsahovať zákonom predpísané náležitosti. Žalobca existenciu zmluvy o budúcej zmluve nepreukázal, a to nielen v rovine svojich tvrdení, ale aj v rovine dôkaznej predložiť súdu takúto dohodu v písomnom vyhotovení. Dôkazy navrhované žalobcom súd nevykonal vzhľadom na hospodárnosť konania, neurčitosť a nadbytočnosť. O nároku na náhradu trov konania rozhodol s poukazom na ust. § 255 ods. 1, § 262 ods. 1, 2 CSP s prihliadnutím na úspech žalovanej v spore.

2. Proti rozsudku prvoinštančného súdu v zákonnej lehote doručil odvolanie žalobca. Vytýkal súdu nesprávne právne posúdenie veci, nesprávne skutkové zistenia. To, že nevykonával ním navrhované dôkazy, ktoré by vytvorili pevný základ na určení vlastníctva v prospech žalobcu. Nesúhlasil ani s výrokom súdu o nároku na náhradu trov konania, keď súd mal uplatniť dôvody hodné osobitného zreteľa, nakoľko už samotné poskytnutie právnej pomoci rozhodnutím CPP Trenčín by mohlo byť postačujúce a preukazujúce nemajetnosť žalobcu. Žiadal buď rozsudok prvoinštančného súdu zrušiť v celom rozsahu, nariadiť doplnenie dokazovania, prípadne rozsudok prvoinštančného súdu zmeniť a jeho žalobe vyhovieť.

3. Žalovaná vo vyjadrení k odvolaniu žalobcu žiadala rozsudok prvoinštančného súdu ako správny potvrdiť. Uviedla, že žalobca nepreukázal existenciu dohody, ktorú mala s ním v akejsi ústnej forme uzatvoriť. Pokiaľ by jej existenciu i preukázal, táto ako zmluva o budúcej zmluve, resp. aj potencionálna kúpna zmluva by musela byť vyhotovená v písomnej forme a musela by spĺňať zákonné náležitosti. Sám žalobca priznal, že išlo iba o ústnu dohodu, táto nespĺňala zákonné náležitosti a obsah ako bol žalobcom prezentovaný, je nezrozumiteľný, neurčitý. Ak by takáto zmluva i existovala, v jej prípade sa môže žalobca domáhať iba nahradenia vôle uzavrieť dohodnutú zmluvu, teda ním podaná žaloba je právne irelevantná. Žiadala rozsudok prvoinštančného súdu ako vecne správny potvrdiť a uložiť žalobcovi nahradiť jej trovy odvolacieho konania tak, ako budú vyčíslené.

4. Žalobca vo vyjadrení k vyjadreniu žalovanej zotrval na dôvodoch podaného odvolania. Uviedol, že žalovaná vo viacerých vyjadreniach zavádza súd klamstvami len z toho dôvodu, aby si privodila osobný finančných prospech. Nehnuteľnosti, ktoré sú predmetom sporu, jej nepatria, čo chcel žalobca preukázať výpoveďami svedkov.

5. Krajský súd, ako súd odvolací (§ 34 CSP), súc viazaný rozsahom a dôvodmi podaného odvolania (§ 379, § 380 CSP) postupom bez nariadenia pojednávania podľa § 385 CSP a contrario odvolaním napadnutý rozsudok prvoinštančného súdu ako správny postupom podľa § 387 ods. 1, 2 CSP potvrdil.

6. Po preskúmaní veci odvolací súd dospel k záveru, že prvoinštančný súd vykonal vo veci dostatočné dokazovanie, z výsledkov vykonaného dokazovania dospel k správnym skutkovým zisteniam, vyvodil správny právny záver a svoje rozhodnutie náležitým a vyčerpávajúcim spôsobom odôvodnil.

7. Z vykonaného dokazovania bolo jednoznačne preukázané, že nehnuteľnosti, určenia vlastníctva ku ktorým sa žalobca domáhal, sú evidenčne vedené ako vlastníctvo žalovanej. Kúpna cena za nehnuteľnosti bola vyplatená z účtu matky žalovanej. Išlo o jej finančné prostriedky. Žalobca v konaní svoj nárok vo vzťahu k žalovanej odvíjal od existencie akejsi ústnej dohody, ktorou mu mala žalovaná prisľúbiť spätný prevod nehnuteľnosti. Žalobca v konaní nepreukázal nielen existenciu ústnej, ale ani písomnej dohody v zmysle ust. § 50a OZ, v nadväznosti na čo prvoinštančný súd prioritne túto skutočnosť zohľadnil a z dôvodu neunesenia dôkazného bremena žalobcu žalobu zamietol. Vzhľadom na skutkové zistenia, tak ako vyplynuli z vykonaného dokazovania, sa odvolací súd v plnom rozsahu stotožnil s právnym posúdením veci zo strany prvoinštančného súdu.

8. Podľa § 50a ods. 1 zákona č. 40/1964 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“) účastníci sa môžu písomne zaviazat', že do dohodnutej doby uzavrujú zmluvu; musia sa však pritom dohodnúť o jej podstatných náležitostiach.

9. Podľa § 50a ods. 2 OZ ak do dohodnutej doby nedôjde k uzavretiu zmluvy, možno sa do jedného roka domáhať na súde, aby vyhlásenie vôle bolo nahradené súdnym rozhodnutím. Právo na náhradu škody tým nie je dotknuté.

10. Pre platnosť zmluvy o budúcej zmluve zákon vyžaduje písomnú formu tohto právneho úkonu, ktorá je vyžadovaná bezvýnimčne vždy, a to aj v prípadoch, ak pre budúcu (realizačnú) zmluvu zákon takúto požiadavku neustanovuje, stanovenie lehoty, do ktorej má k uzavretiu budúcej zmluvy dôjsť, dojednanie o podstatných náležitostiach budúcej zmluvy, ktorými sú také náležitosti, ktoré určitý zmluvný typ charakterizujú a odlišujú ho od iných zmluvných typov. Ak v lehote dojednanej stranami zmluvy o budúcej zmluve nedôjde k uzatvoreniu budúcej zmluvy, vznikne subjektom zmluvy o budúcej zmluve domáhať sa v lehote do jedného roka od momentu, do ktorého malo k uzatvoreniu budúcej zmluvy dôjsť nahradenia vyhlásenia vôle povinnej osoby súdom. Právo nahradenia vyhlásenia vôle povinnej

osoby súdom sa uplatňuje v sporovom civilnom konaní prostredníctvom klasickej žaloby na plnenie. Formulácia žalobnej žiadosti musí smerovať k uloženiu povinnosti uzatvoriť zmluvu (resp. k uloženiu tej kontraktnej povinnosti, na ktorú sa povinná osoba v zmluve o budúcej zmluve zaviazala).

11. Z uvedeného jednoznačne vyplýva, že žalobca neuplatnil v konaní vhodný nástroj ochrany, tak ako vyplýva z hmotnoprávneho predpisu, na podklade čoho správne prvoinštančný súd uzavrel, že nepreukázal naliehavý právny záujem na požadovanom určení, ktorého sa v zmysle petitu žaloby vo vzťahu k žalovanej domáhal.

12. Pokiaľ žalobca v odvolacom konaní namietal rozhodnutie prvoinštančného súdu o nároku na náhradu trov konania, v danom prípade bolo potrebné zohľadňovať nielen majetkové pomery žalobcu, ale i zrejmu úspešnosť nároku, ktorému mal súd priznať požadovanú súdnu ochranu. V spojitosti s tým správne prvoinštančný súd uzavrel, že žalovanej ako úspešnej strane vznikol nárok na náhradu trov konania a tento jej vo vzťahu k žalobcovi priznal. V sporovom konaní sa povinnosť nahradiť trovy konania spravuje predovšetkým zásadou úspechu v konaní (§ 255 CSP). Aplikácia ust. § 257 CSP pri rozhodovaní o náhrade trov konania prichádza do úvahy v prípadoch, keď síce sú naplnené všetky predpoklady na priznanie náhrady trov konania, avšak súd dospieje k záveru, že sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré náhradu trov celkom alebo sčasti neprizná. Musí ísť o celkom výnimočný prípad, ktorý musí byť v rozhodnutí aj náležite odôvodnený. Výnimočnosť môže spočívať tak v okolnostiach danej veci, ako aj v okolnostiach strán sporu. Uplatnenie ust. § 257 CSP prichádza do úvahy len výnimočne, musí sa vykladať prísne reštriktívne, nesmie sa javiť ako neprimeraná tvrdosť voči subjektom konania a nesmie odporovať dobrým mravom. V každom prípade musí súd zohľadňovať majetkové pomery nielen strany sporu, ktorá podľahla v konaní, ale i tej strany, ktorej nárok na náhradu trov konania vznikol a skúmať dopad nepriznania nároku na náhradu trov konania do jej majetkovej sféry. Taktiež je potrebné vždy skúmať okolnosti, ktoré viedli tú ktorú stranu k podaniu žaloby na súd, a to či sa pred podaním žaloby na súd oboznámila s právnou úpravou na vec sa vzťahujúcou. V preskúmvanej veci žalobca síce bol zastúpený CPP, avšak ním podaná žaloba nebola vhodným a účinným nástrojom na poskytnutie ochrany ním tvrdených práv a domnelých nárokov. I so zohľadnením okolností, ktoré viedli žalobcu k uplatneniu práva na súde odvolací súd dospel k záveru, že nie sú splnené podmienky vyplývajúce z ust. § 257 CSP na jeho aplikáciu v predmetnom spore.

13. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 CSP s poukazom na ust. § 255 ods. 1 CSP, § 262 ods. 2 CSP zohľadniac úspech žalovanej v odvolacom konaní.

14. Rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 CSP)

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. (§ 420 CSP)

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n). (§ 421 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 CSP)

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde. (§ 427 ods. 1 a 2 CSP)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 ods. 1 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 CSP)

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. (§ 429 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 430 CSP)